

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ
1000 гр.София: ул. „Позитано“ № 8, офис 401 тел/факс: 02 988 80 40; GSM:0886097413, e-mail:officebata@gmail.com

ДО
Г-ЖА ЦВЕТА КАРАЯНЧЕВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 44-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
Г-ЖА АННА АЛЕКСАНДРОВА
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА
КОМИСИЯТА ПО ПРАВНИ
ВЪПРОСИ КЪМ 44-ТО
НАРОДНО СЪБРАНИЕ

ДО
ПРЕДСЕДАТЕЛИТЕ НА
ПАРЛАМЕНТАРНИ ГРУПИ В
44-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

СТАНОВИЩЕ

НА БЪЛГАРСКАТА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ

ОТНОСНО: § 4.т.14. и § 22. от Проекта на Закон за изменение на Закона за здравето, № 002-01-16 внесен от Министерски съвет на 05.05.2020 г.

УВАЖАЕМА Г-ЖО КАРАЯНЧЕВА,

УВАЖАЕМА Г-ЖО АЛЕКСАНДРОВА,

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ

1000 гр.София; ул. „Позитано“ № 8, офис 401 тел/факс: 02 988 80 40; GSM:0886097413, e-mail:officebata@gmail.com

Във връзка с **§ 4.т.14.** и **§ 22.** от Проекта на Закона за изменение на Закона за здравето, № 002-01-16 внесен в Народното събрание от Министерски съвет на 05.05.2020 г. изразяваме следното становище:

Българската асоциация на туристическите агенции /БАТА/ е туристическо сдружение по смисъла на Закона за туризма вписано в Националния туристически регистър, което представлява интересите на своите членове – туроператори и туристически агенции в Р България.

В това качество и от името на нашите членове ние предлагаме следното:

§ 4.т.14. и **§ 22.** да претърпят редакция като придобият следния вид:

§ 4.т.14. В чл. 25 думите „отменено поради обявеното извънредно положение” се заменят с „отменено поради обявеното извънредно положение или поради наложените мерки за преодоляване на последиците след неговата отмяна”. Думите „един месец“ се заменят с „дванадесет месеца“.

§ 22. Законът влиза в сила от 14 май 2020 г., с изключение на § 18, 19 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в „Държавен вестник“ и с изключение на т. 14 на § 4., която влиза в сила от 13.03.2020 г.

МОТИВИ:

1. Относно § 4.т.14.

Ние приветстваме необходимостта от промяна в **§ 4.т.14.** от Законопроекта за изменение на Закона за здравето, № 002-01-16, но считаме, че предложения срок два месеца е изключително кратък и няма да постигне крайния ефект, който вносителят цели – справедливо уреждане на правоотношенията между потребители и туроператори и запазване в максимална степен на техните интереси. Удовлетворени сме от предложението на министъра на туризма Н. Ангелкова направено на

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ

1000 гр.София; ул. „Позитано“ № 8, офис 401 тел/факс: 02 988 80 40; GSM:0886097413, e-mail:officebata@gmail.com

заседание на Правната комисия на 07.05.2020 г., а именно срокът по § 4.г.14. да бъде удължен на 12 месеца.

Дейността на нашите членове практически беше спряна от 17.03.2020 г. до 13.05.2020 г. след като със заповеди на министър Ангелкова се забраниха организираните туристически пътувания. Поради тази причина, а и поради пандемията обявена от СЗО, бяха отменени огромна част от туристическите пътувания планирани от българските граждани за периода от 13.03.2020 г. до края на 2020 г.

Основният проблем, който стои пред всички туроператори е възстановяване на средствата на клиентите отменили своите пътувания поради въведеното в страната извънредно положение на 13.03.2020 г., последващите заповеди на министъра на туризма и наложените ограничителни мерки за преодоляване на последиците от коронавирусната зараза.

Толкова огромен брой отменени пътувания туристическият бранш в България не познава в цялата си история и следователно нашата законодателна система не е пригодена да отговори адекватно на това предизвикателство. За да се справи с това е необходимо да се вземат и съответните необичайни законодателни промени, които да действат от началото на извънредното положение до предотвратяване на последиците от заразата.

Бихме желали да Ви запознаем и с факта, че сумите на клиентите вече са заплатени от българските туроператори на техните партньори в страната и чужбина /хотели, превозвачи и др./ за осигуряване на туристическите пътувания. Но поради различни по своя характер причини хотелите и превозвачите извършващи сухоземен, въздушен и морски транспорт предоставят на туроператорите възстановяване на суми чрез издаване на кредитни документи. Причините са или, че сумите заплатени на българските партньори са постъпили в стопанския стокооборот на Р България и е невъзможно да бъдат възстановени, или, че за

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ

1000 гр.София; ул. „Позитано“ № 8, офис 401 тел/факс: 02 988 80 40; GSM:0886097413, e-mail:officebata@gmail.com

чуждестранните партньори такъв способ е предвиден в съответните национални законодателства.

Пример за това е прецедентът в европейското право - решението на правителството на Гърция и публикувано в техния Държавен вестник на 14.04.2020 г. /прилагаме броя в отделен файл/. Според това решение се дава право на туристическите субекти да издават на своите клиенти кредитни документи с валидност 18 месеца и на стойност заплатената от тях сума. В законодателството е прието, че в случай, че клиентът не се възползва от кредитния документ в определения срок то едва тогава сумата се възстановява на клиента.

Правото на възстановяване на сумите на клиентите чрез предоставяне на кредитен документ е и в основата на изказването на комисар Бретон по отношение на авиокомпаниите /секция **1. Emergency measures**/ направено на 21.04.2020 г. - https://ec.europa.eu/commission/commissioners/2019-2024/breton/announcements/speech-commissioner-breton-marshall-plan-european-tourism_en

Поради горните причини, които водят до липса на ликвидност, туроператорите нямат възможност да възстановят сумите на клиентите си в досегашния срок определен от законодателя.

Приемайки горните предложения туроператорите сами или чрез туристическите агенции, след възстановяване на своята дейност, ще акумулират необходимите оборотни средства и в предложения 12-месечен срок ще бъдат в състояние да възстановят депозитите на клиентите си – било чрез предоставяне на друго пътуване, било чрез изплащане на предплатените суми.

2. Относно § 22

Необходимостта от обратната сила /*ex tunc*/ на § 4.т.14., а именно от 13.03.2020 г., се поражда от факта, че огромната част от заявките за

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ

1000 гр.София; ул. „Позитано“ № 8, офис 401 тел/факс: 02 988 80 40; GSM:0886097413, e-mail:officebata@gmail.com

отменени пътувания са направени и ще бъдат направени до влизането в сила на Закона за изменение на Закона за зравето. По този начин под правното действие на промяната на § 4.т.14. ще попаднат малък брой случаи, а едва ли това е целта на вносителя на тази правна норма.

Още повече, че на 13.05.2020 г. е крайният срок на заповедта на министъра на туризма, с която се забраняват организираните туристически пътувания. По този начин, пораждайки своето действие за напред */ex nunc/*, правната норма ще действа в период, в който туроператорите постепенно ще навлизат в нормален работен ритъм и броят на отменените пътувания се очаква да бъде сведен до нормалния за този период на годината.

Както е добре известно обратната сила е уредена в чл. 14. от закона за нормативните актове. Тя може да се даде само по изключение. Именно пандемичната обстановка и безпрецедентните мерки предполагат такова изключение.

Според ал.2. от същия член обратна сила на нормативен акт, издаден въз основа на друг нормативен акт, може да се даде само ако такава сила има актът, въз основа на който той е издаден. А именно такъв е обнародваният на 24.03.2020 г. Закон за мерките и действията по време на извънредното положение, обявено с решение на Народното събрание от 13 март 2020 г., който поражда правни последици с обратна сила – от 13.03.2020 г.

Надяваме се нашите предложения да бъдат приети като единствен начин да се защитят правата на клиентите ни и да се спаси най-чувствителната част от туристическия бранш. Така браншът ни ще се стабилизира като се предотврати обявяването в несъстоятелност на огромна част от туроператорите и туристическите агенции. Не на последно място съдебната система ще се предпази от излишно натоварване и ще се спести не малко съдебно време както и разходи за съдебни разноски на многобройните потребители на туристически услуги.

С оглед на всичко изложено дотук

БЪЛГАРСКА АСОЦИАЦИЯ НА ТУРИСТИЧЕСКИТЕ АГЕНЦИИ

1000 гр.София; ул. „Позитано“ № 8, офис 401 тел/факс: 02 988 80 40; GSM:0886097413, e-mail:officebata@gmail.com

ПРЕДЛАГАМЕ

§ 4.т.14. и § 22. да претърпят редакция като придобият следния вид:

§ 4.т.14. В чл. 25 думите „отменено поради обявеното извънредно положение” се заменят с „отменено поради обявеното извънредно положение или поради наложените мерки за преодоляване на последиците след неговата отмяна”. Думите „един месец“ се заменят с „дванадесет месеца“.

§ 22. Законът влиза в сила от 14 май 2020 г., с изключение на § 18, 19 и 20, които влизат в сила от деня на обнародването на закона в „Държавен вестник“ и с изключение на т. 14. на § 4., която влиза в сила от 13.03.2020 г.

С уважение:

ОТ УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ НА БАТА

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

Светла Атанасова

